

Меѓународен Универзитет Визион - International Vision University
Universiteti Ndërkombëtar Vizion - Uluslararası Vizyon Üniversitesi

Adres: Ul. Major C. Filiposki No.1, Gostivar – Makedonya
tel: +389 42 222 325, www.vizyon.edu.mk, info@vizyon.edu.mk

DERS İZLENESİ (SYLLABUS)

DERSİN ADI	DERSİN KODU	YARIYILI	DERS YÜKÜ	AKTS
BİLGİ KURAMI	4039	7	180	6

Ön Şartlı Dersler	Yok

Dersin Dili	Türkçe
Dersin Türü	Seçmeli
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Öğretim Üyesi	
Dersin Yardımcıları	
Derslik	
Ders Dışı Görüşme Saatleri ve Yeri	Görüşme: Danışmanlık:

Dersin Amacı	Bu dersin amacı, Otomata teorisi ve mevcut program dillerinden bir adım daha soyutlaştırılan formal dillere giriş yapmaktır. Derleyici tasarımı ve yazılım mühendisliği gibi bilgisayar bilimlerinin çeşitli branşlarına temel oluşturan hesaplamaların temel modelleri sunulacaktır. Dersin sonunda tüm öğrencilerin bütün bu kavramlara mühendislik açısından hakim olmaları beklenmektedir.
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersi başarıyla tamamlayabilen öğrenciler; • Dizi dillerini karar problemlerini belirlemek için uygulayabilecektir. • Deterministik ve deterministik olmayan otomata verilen dilleri tanıma tasarımı mümkün olabilecektir. • Aynı dili tanıyan belirsiz otomatayı belirli otomataya dönüştürmesini öğrenecektir. • Düzenli ifadelerin aynı dili tanıyan belirsiz otomataya dönüştürülmesini öğrenecektir. • Düzenli olmayan bir dilin pompalama savı ile nasıl ispatlanacağını öğrenecektir. • Turing makinelerinin kurulmasını öğrenecektir. • Belirli ve belirsiz yığın yapıları otomataların kurulmasını öğrenecektir.
Dersin İçeriği	Ders içeriğinde aşağıdaki konular yer alacaktır: Düzenli ifadeler ve bağlamdan bağımsız diller, sonlu ve yığın yapıları otomat, Turing makineler, hesaplanabilirlik, karar verilemezlik ve problem karmaşıklığı.

HAFTALIK KONULAR VE İLGİLİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Belirli sonlu otomata	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
2	Belirli sonlu otomata	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
3	Düzenli ifadeler	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
4	Bağlamdan bağımsız gramer	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
5	Yığın yapılı otomata	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
6	Turing makineleri	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
7	Ara Sınav	Ders notu ve kaynakları
8	Karar verilebilirlik ve Karar verilemezlik	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
9	P sınıfı	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
10	NP sınıfı	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
11	NP bütünlüğü	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
12	NP bütünlüğü	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
13	“Clique” problemi	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
14	Altküme toplamı problemi	Ders notunun ve kaynaklarının ilgili kısımları
15	Dönem Sonu Sınavı	Ders notunun ve kaynaklarının tamamı

AKTS VE DERS YÜKÜ TABLOSU

Sunum / Seminer			
Sınıf Dışı Ders Çalışma (ön hazırlık ve pekiştirme)	14	3	42
Ara Sınav	1	12	12
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	14	14
Toplam Ders Yüğü			
AKTS		6	

DERSLE İLGİLİ GENEL İLKELER

Değerli Öğrencilerimiz,

Derse dahil olmanız, dersi tam öğrenmeniz ve hak ettiğiniz başarıyı elde etmeniz amacıyla her derse, işlenecek konularla ilgili bölümleri temel ve yardımcı ders kitaplarından okuyarak hazırlıklı gelmeniz gerekmektedir. Ders saatlerine titizlikle uymanızı, çok zaruri olmadıkça dersleri aksatmamanızı, derse aktif katılım sağlamanızı, hocanızla ve sınıf arkadaşlarınızla tam iletişim kurmanızı, sınıftaki tartışmalara katılarak aktif olmanızı bekliyoruz. Gerek derslerde, gerekse sınavlarda meydana gelebilecek etik-dışı davranışlar konusunda ilgili yönetmelik çerçevesinde hareket edilecektir. Her dersin başında, ortasında veya sonunda olmak üzere hocanızın istediği bir zamanda yoklama alınacaktır. Dönem boyunca bütün derslere katılan öğrenciye, sınav notuna ek olarak 15 puan devam notu verilecektir.

KAYNAKLAR

ANA KAYNAK		
No	Kitabın İsmi	Yazarın İsmi, Yayın Evi, Yayın Yılı
1	Kuramı ve Biçimsel Diller, 2. Baskı	Ünal Yarımağan, 2011
2	Introduction to the theory of computation	Michael Sipser
3		

YARDIMCI KAYNAKLAR		
No	Kitabın İsmi	Yazarın İsmi, Yayın Evi, Yayın Yılı
1		
2		
3		

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Değerlendirmede Esas Alınan Çalışmalar	SAYISI	KATKI PAYI
Devam	15	%10
Proje / Etkinlik	1	%20
Ara Sınav	1	%35
Final Sınavı	1	%35
TOPLAM	17	%100

ÜNİVERSİTE ETİK KODU

Sınavlarda kopya yapılması veya yapmaya teşebbüs edilmesi, dersle ilgili ödev, proje, sunum gibi çalışmalarda kullanılan kaynaklara atıf yapılmaması (intihal) durumlarında M.C. Eğitim Bakanlığı ve Uluslararası Vizyon Üniversitesinin mevzuatında yer alan ilgili disiplin kuralları uygulanır. Uluslararası Vizyon Üniversitesi öğrencilerinin bu tarz davranışlara asla rağbet etmemeleri beklenmektedir.